

SVUNAL SK'ELOBIL YAB SLUMAL JNAKLOMETIK

Ti jtsobajeletik sventa sk'elobil yab slumal jnaklometike tsta ta ilel ti mu'yuk stk'ulanel ti muk'tikil lumetike, mu'yuk spajeb sbolelik ti jnaklejetike, tey svok'anojan sbaik, yan bu chak'snaik ti jk'uulejetike, yantik sok ti banumile, ch'abal xa yav ti ts'unubaletike, solel yantik xjem ta jmek ti osiletike, va'un mu'yuk smelol ti k'usitik ti chich'pasele.

Tsnup sba ta o'ntonal ya'yejal ti xlik cha'kelbel sk'oplal ti yav naetik ta muk'tikil lume, ti ak'o yich'kelbel sk'oplal sts'akiltak ti osiletike, ti bu k'alal xpaj ti sti'iltak lumetike, ti ak'o xkom yavil ti sts'ubal te'etike, xchi'uk sventa ak'o xich'tuk'ulanel ti k'uyelan naetik ta xtun ta melele.

X-a'yibajbe smelolal ti ma'uk ta xtub o k'opetik xchi'uk me'onal k'alal chich'tuk'ibtasel ti kavtik ta nakleje, ma'uk ta jtatik ep jtak'intik, yu'n ja'sk'an ti junuk o'ntonal ti naklej ch'iel ta komone.

Ja'jk'anbetik sk'oplal ti ak'o xchanbik lek sk'oplal ti j-abtel jpatanetike, yu'n ja'sbel o'ntonal xk'ot ta pasel ti: ayanuk smelolal ta pasel ti jujutsop naetike, ti ta jujuntal jteklumetike ak'o yich'komtsanel xanebal beetik xchi'uk be muk'tikil karoetik xchi'uk k'ox karoetik, sk'an ak'o yich'pasel skuxobil o'ntonal, xchi'uk oyuk snail k'anobil k'op, snail jxpoxtavanej yo'bu xu'xk'otik skotolik ti buch'ska'n yo'ntonike, ti naetike ak'o yich'pasel k'ucha'al nabil spasel talel ta vo'nee, oyuk ste'tikal.

Ak'o yich'va'anel jva'lejetik, ja'uk ak'o komikuk ta jva'lejetik ti buch'utik xojti-kinbik lek sk'oplal ya'yejal ti lumetike, ti buch'utik batem yo'ntonik ta stuk'ulanel ti osiel. Yu'n ja'sbel ko'ntonkutik ti lekuk stuk'il xbat smeltsanel ti naetike, jech oxal sk'an xich'nobel lek sk'oplal.

Ja'yak'obil o'ntonal stuk'ulanel ti juju p'ej naetike, ti jujusep osiletike, ti jujun kayeetike, ti kuxom o'ntonale, ti jujun barioetike, skotol ti bu oy ti jnaklometike.

Ta jch'untik ta melel ti va'i yelan oy ta o'ntonale ta xtuk'ib o batel sk'oplal sventa lek smeltsaj ti yosilal jteklumaltike,.

Ti jujuntal muk'tikil jteklum xchi'uk ti bik'tal lumetike

1. Ti yosilal muk'tikil jteklumetike ja' sts'akinoj ti u'kumetike, ti nabetike, yavil ts'unobaletike, ti vit-setike, ti stenlejul osiletike. Ti muk'tikil jteklume oxti-kinaj yu'un oy epal lumetik smakoj, yu'n ja' sventainoj ti bik'tal jteklumetike.

2. Ti metropolitana chalice, ja' jech sbi ti muk'ta lum yo' bu oy epal jteklumetike, jech oxal tsots stu sk'an xkoltavanik ti ajvaliletike sventa lek xich' chapanel sventa oyuk staobil ti kuxlejale.

3. Ti ta muk'ta jteklume sk'an tuk'ulanel ti yav ts'unobaletike xchi'uk ti k'usitik sna'a xchi' x-ayan ta jujunta jteklumetike, yu'n sk'an komtsanbel yosilal ti ts'unobaletike jech k'ucha'al oyik yavil snichimal ti naetike.

4. Ti vi yelan yantik xmu'ib ti jujuntal jteklumetike sk'an ke'el sventa mu xch'ay yav yosilal ti te'etike, ti ts'unbaliletike sventa te xlok' ti ve'liletike, xchi'uk ak'o yich' cha'tunesel cha'ke'el ti ti jujusep osil bu mu'yuk xa stu ta ilele. Ti jujun muk'tikil lumetike sk'an snop-bik lek sk'oplal k'uyelan xlekub ti ch'iel kuxlejale, yo' jech oyuk slekil stuk'il ti yav naetike ta sjoyolal.

5. Ti buch'utik nabal snaik jech k'ucha'al ta jujuntal jteklume sk'an snop lek sk'oplal xchi'uk slak'naik, sk'an sbol sbaik yo' jech' sk'elbik sk'oplal ti yosilik ta sjunlejal jteklume, yanuk ti buch'utik ch'akajtik snaike jech k'ucha'al ti bik'tal lumetike ak'o snopbik sk'oplal ek yu'n mu xko'laj ch'iel kuxlejale jech k'ucha'al ti ta muk'tikil lume.

6. ti va'i yela'il sk'el'el stuk'ibtasel ti k'usi lek ta jujun lume, sk'an sna'be smelolal ti vo'neal ch'iel kuxlejale.

7. Ta jujuntal jteklumetike sk'an oyuk ta tael skotol ti k'usitik ta xtunan yu'unik ti jnaklometike yo' jech junuk ti o'ntonal ta komon naklejale. Ak'o yich' ke'el lek yo' jech xpatetuk ti 'ontonal ta nakleje, xchi'uk sk'an ke'el sventa oyuk o ti abtele yo' jech mu xpas ta me'onal ti jnaklejetike.

8. Yo' jech lek xbat ti ch'iel kuxlejale sk'an oyuk lek nopbil sk'oplal k'uxi ta xbeinik ta xanavik, mi ta karo, o mi ta bisikleta, sk'an kelbel lek ti yav sbeike sventa mu snuptanik volok yo' jech xkom jutuk stunesel ti karoetike.

9. Sk'an jmojuk ak'o yich' tunesel ta komon ti pata-niletik ta xich' tsobebe, ak'o tunuk sventa xlekub ti jlumatik ta jujuntale jmojuk oyuk ta komon ti abtelale yo' jech mu'yuk buch'u xilbajin sbaik, ta komon ak'o yich' tunesel skotol ti k'usitik chivh' pasele.

Jlak'naetik, teklumalil xchi'uk xanebal

1. Ti jnaklejetik ta junjuntal jteklumetike, ti j-abtel jpatanetike xchi'uk sa'om kuxlejale, toj tsots stu sventa ti lekil ch'iel kuxlejale. Yu'n ta xtun sventa ak'o yak'be ta sjol yo'ntonik sk'el'el stuk'ilanel ti yav jlumaltike.

2. Ti jlaknaetike sk'an junuk yo'ntonik ta komon sventa jmojuk stunesik ti sbeike, jech oxal sk'an kelbel lek smelolal k'alal chich' pasele yo' jech mu xlik o k'op. Ti muk'ta beetike ta xtun sventa snit sbaik ta k'op ti yantik lumetike, xlik xkaj ti k'usi xu' xich' tunesel jech' k'uchal ya koxom o'ntale, ti beetike, ti uk'umetike.

3. Ja' lek ti mi mu'yuk ta xich' tunesel karoetik k'alal chbatik ta spasel k'usi sk'an pasel yu'unike, yo' jech xanavik ti mol me'letik ek, ti kerem tsebetike. Jech oxal sk'an pasel lek ti skayealtak ti naklebaliletike, yo' jech ak'o xnopik ta xanbal skotol ti jnaklometike yo' jech xkom spikel ti karo, ti va'e ta xtun sventa stsak yip ti jbek'talike.

4. Xchi'uk sk'an sk'an pasel yalel toyol ti naetike yo' jech xman yu'unik skotolik ti jnaklometike, ti kereme-tike ti moletike, yo' jech junuk yo'ntonik ta nekley, yo' jech jmojuk xbat ti snopenal yu'unik ta ch'iel kuxleje.

5. Ti muk'ta beetike, sjk'an chanbel lek smelolal ta pasel sventa mu jech'e'uk no'ox xch'ay o k'ak'al, xch'ay o tak'in, yu'n sk'an ke'el ta mel mi tsots stu o mi mu'yuk stu yu'unik ti jnaklejetike.

6. Sk'an chabnbel lek sk'oplal k'u snatikil ta sva'tsanel ti naetike, k'u snatil chkom ti buy chba stsak ti skaroi-ke sventa ak'o xanavikuk jutuk, jo yechko'ol stunesel ti k'usitik chijbeinotik oe, yo' jech jom xich' tunesel ti karoetike.

7. Skotol ti k'usitik sxlik xkaj ta pasel jujun k'ak'ale, ti bu jechukal snailtake, sk'an mu toj nomuk xkom, sk'an mu to jnatuk yilojan sba ti yaviltake. Xk'otikuk no'o ta yokik o ta bicicleta ti chanomvunetike

8. Ti lekil komon ch'iele stak xtuk'ib, stak' t'unbel smelolal k'alal lek chich' nopbel sk'oplal ta slikebale, yo' jech xixh' ke'el ti k'usitik stak' jelel ta ts'akale

9. Oyuk yav kuxom o'ntonal, slekojuk ak'o yich' ikta-bel skuxom o'ntonik ti ololetike, yo' jech te xtajinik lek, sk'an lek k'upil ta pasel sventa junuk no'ox yo'ntonik xchi'uk teyuk no'ox xkom ta sts'el ti bu nakalike.

Sepekil naetik, kayeetik xchi'uk naetik.

1. Skotolik ti buch'utik ja' yabtelik spasel ti naetike sk'an xojtikinik lek ti bu ta sva'tsanik ti naetike, sventa xkom yav ti k'usitik ta xtunan yu'unik ta komone.

2. Ti jujupej naetik chich' meltsanele sk'an kelbel ti k'usitik oy ta spat xokone, yo' jech mu chopluk xbat ta va'tsanel.

3. Svena stsak yip ti jujuntal lumetike sk'an kelbel lek slikebal yavtak skotol ti k'usitik sk'anan pasele, sk'an oyuk stuk'il smelolal ti k'usitik jujutos ta xichi' likesbel sk'oplale.

4. Ti jujun muk'tikil lumetike sk'an sk'elbel yav bu chom skotlebtak ti karoetike, sk'an mu smakbe sbe ti buch'utik ta xanava ta yakanike, sk'an mu smakik ti bu ko'ol stu ku'untik ta komone.

5. Ti jujuntal kayeetike, ti yavil manolajebale jech k'ucha'al ti ch'ivitetike, sk'an junuk o'ntonal ta xanel, k'upiluk ta xanel, yo' jech junuk o ti o'ntonal ta ch'iel kuxile.

6. Ti k'uyelan taspasel ti naeike, ja'uk ak'o snup sba ta ke'el ti k'uyelan yosilal ti bu chich' va'tsanel ti naetike.

7. Ti snailtak ti bu oyik ti j-abtel jpatanetike, ti chanomvunetike, ti buy yavil tsobombaile, jelektik sk'an ak'bel yeloval sventa x-oj'tikaj ti k'usitik stu jujuntale, yu'n jeltos ti k'usitik xlik xkaj ta pasel ti ta jujuntal lumetike,

8. Sk'an kelbel lek smelolal ti k'usitik ta xtunanan ta jujuntal naetike, yu'n le'e mu xko'laj ta skotol jteklum yu'n jlom tusesik jech k'ucha'al ta k'ixin osile ta stunesik sikubtasonil.

9. Sk'an ke'el, sk'an tuk'ulanel ti vo'neal naetike ti mi ta xa xlome sk'an cha'vatsanel, yu'n le'e ta xtun sventa lek xbat ti jlumaltike.

Ti k'usi yich' alel li'e ja' te yich' jelobtasel talel ta Charter of the New Urbanism, sk'elojik xa ek ti Jtsobajejetik Sventa Sk'elobil Yab Slumal Jnaklometik (Congreso para el Nuevo Urbanismo), mu me stak' bolesel batel ti k'op li'e.